

mindul firul deducției, enigme, va duce la întuirea unor situații necunoscute, de fapt. După descoperirea „adevăratelor fețe” constatăm cu surprindere că toate personajele ascund o condamtabilă impuritate morală, neașteptată cu atât mai mult cu cât este vorba despre niște tineri aflați la vârsta marilor idealuri, a marilor intransigențe și nu a micilor afaceri veroase. Dramaturgul a fost, credem, cucerit de această tehnică a negării aparențelor reușind, în cele din urmă, să adune în piesa lui doar personaje detestabile, pe care nu le putem considera exponențiale societății noastre. Sigur că orice cadru își are uscăturile sale, dar numai uscături? Există un singur personaj (nu discutăm despre polițiști care nu sînt nici pozitivi nici negativi ci „în exercițiul funcțiunii”) anunțat de dramaturg ca fiind un *om adevărat*. Așa ni se spune, dar dacă ne gândim că tînărul are statornice legături nocturne cu o femeie căsătorită, de care nici nu este îndrăgostit, marea lui iubire fiind... iubita prietenului său (iubire pe care nu o lasă la stadiul suspinător ci încearcă să o materializeze) dacă ne gândim deci la aceste lucruri, parcă puritatea lui nu mai e așa pură. Piesa lui Ștefan Oprea are, într-adevăr, prea multe teme și subteme, încearcă, uneori excesiv, să înnoade între ele toate personajele, toate destinele și rezultatul apare puțin confuz. Aglomerarea de date, de detalii, conduce la un ritm de desfășurare cam opintit; se alternează momentele care comunică informația, faptele, pe nerăsuflăte, cu momente care, mai ales în această succesiune, trenează.

O altă carență serioasă a textului o constituie finalul, important, mai mult decît oriunde, într-o piesă polițistă. Criminalul este descoperit după un detaliu absolut nesemnificativ, care nu dovedește, de fapt, nimic. Este o rezolvare precipitată, neconvingătoare ca raționament și înabilă ca tehnică dramatică.

Spectacolul băcăuan, purtînd semnătura regizorală a lui I. G. Russu, urmărește cu fidelitate textul, încearcă să schițeze, să diferențieze temele cuprinse de acesta. Tonul montării rămîne însă destul de incert, ezitînd între polițist și psihologie, tentat adesea de latura de comedie. Optînd pentru una sau alta dintre direcțiile oferite de text, spectacolul ar fi cîștigat, acesta avînd calitatea unui ritm destul de alert și a unei bune punctări a momentelor importante în desfășurarea conflictului.

Referitor la interpretare se poate formula o remarcă generală: roluri bine distribuite, bine jucate, dar „în minor”, fiecare dintre ele avea nevoie de un plus de particularizare, de nuanțare. Ioana Enc Atanasiu creionează cu linii precise, poate uneori cam apăsat, destinul contorsionat al eroinei sale, flutur ars violent de lampa care strălucește fără a încălzi. O victimă prin vocație și slăbiciune realizează Constanța Zmeu, cu un joc discret, ponderat, ce reușește să nu devieze în melodramă. Personajul „luminos” al piesei este investit, în interpretarea lui Stelian Pre-

da, cu căldură și simplitate, cu o anume franchețe sportivă, fără a scăpa însă de ușoara nuanță de neclaritate existentă în text. Destul de puțin diferențiate ipostazele — mergînd de la farmecul cuceritor la mizeria sufletească, pe care o cerea personajul lui Constantin Constantin. Un rol bun realizează Puiu Burnea, cu promptitudine a replicii, cu un umor de substanță, deloc exterior, reușind să fie prezent, să existe în scenă, chiar cu puține cuvinte. Prezență de pitorese și haz, chiar cam mult uneori — Florin Gheuca. Bune aprecieri, dar fără mențiuni deosebite, se cuvin lui Florin Blănărescu, Rodica Mușteanu, Constantin Manca, Iuky Botoșescu.

Teatrul de Stat „Valea Jiului” din Petroșani

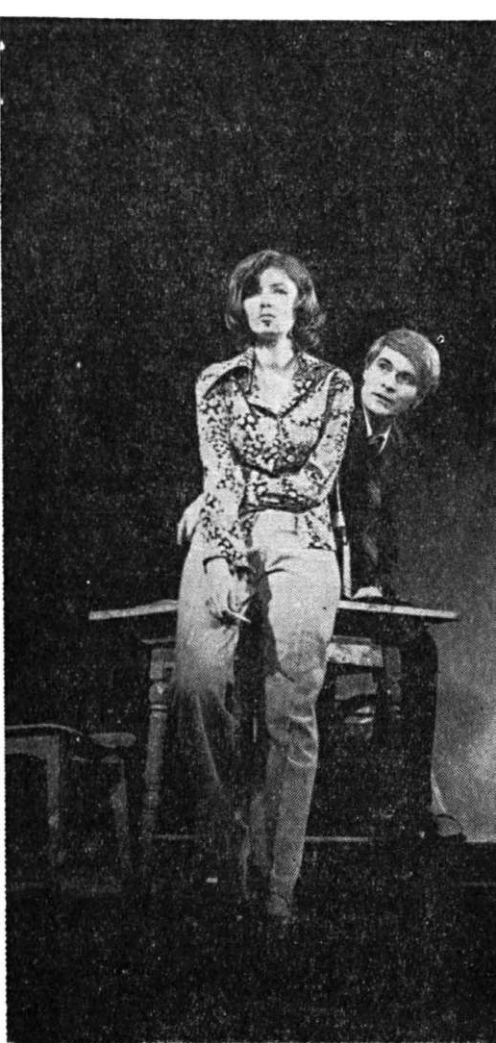
DOI PE UN BALANSOAR

de William Gibson

Sîntem invitați, tot mai des, de vreo două stagioni, la spectacole puse în scenă de actori; am văzut *Subiectul era trandafirii*, în regia lui Ion Marinescu, *Spoon River*, regizat de Mihai Stan, *Insula*, în regia lui Mircea Cretu și lista poate continua. O privire de ansamblu asupra acestor încercări ne obligă să constatăm rezultate foarte modeste, montări cel mult onorabile și, paradoxal poate, calități interpretative sub posibilitățile actorilor respectivi. Desigur, nimic rău în interesul manifestat de actori pentru direcția de scenă, dar ne întrebăm, totuși, care este utilitatea acestor „flirturi” artistice, sînt ele într-adevăr necesare? Regizori avem destui și secția de specialitate a Institutului continuă să funcționeze. De mai bine de zece ani, de cînd s-a reînființat, clasa de regie este, anual, absolvită de 5—7 tineri, cu profiluri profesionale interesante, promisiuni artistice în confirmare. Alături de personalitățile marcante, tinerii regizori contribuie la închegarea unei ample și diversificate mișcări artistice. Deci, problema absenței directorilor de scenă nu se pune nici cantitativ, nici calitativ. Profesionalizarea actualui regizoral, evidentă și definitorie momen-

tului teatral actual, constituie o dificultate în plus pentru amatorii pe acest teritoriu, fie el profesat chiar de familiari ai scenei.

Toate aceste observații ne-au apărut în minte, asistând la spectacolul realizat la Teatrul de Stat „Valea Jiului” Petroșani de un grup de colaboratori externi — George Mottoi (interpret și regizor), Dan Jitianu (decor și costume), Bogdan Cavadia (banda sonoră). Pe așiful spectacolului, un singur nume aparține teatrului petroșănean — Cezara Dafinescu, aflată la debutul său scenic. Montînd piesa lui Gibson, *Doi pe un balansoar*, George Mottoi, de la Naționalul bucureștean, actor cu recunoscute daruri artistice, a operat tăieturi în text, comprimări, a redistribuit accentele dramatice, momentele de pondere, fără a denatura sensurile, dar, odulcorindu-le, scoțînd în prim plan drama sentimentală. Problematika socială a piesei își pierde ascuțimea, devine mai mult un fundal — trist, ușor melodramatic, dureros, fără gravitate. „Balansoarul” a devenit astfel povestea unui bărbat și a unei femei care se întîlnesc fără să se întîlnească *de fapt*, se iubesc fără să se iubească *de fapt*, poveste emoționantă, desigur, pînă la un punct, dar care se poate petrece oriunde și oricînd. Spectacolul, în ansamblu, nu e suficient echilibrat, nuanțele, nu sînt totdeauna cele mai semnificative. Dispunînd în mod cert de datele rolului, George Mottoi realizează un Jerry bun fără a fi strălucit, cu unele momente de reală calitate artistică, de autenticitate a emoției și cu altele destul de impersonale. Cu o altă direcție scenică, actorul ar fi putut crea, sîntem siguri, un rol memorabil în palmaresul său, pentru că posedă acel amestec de forță și slăbiciune, de amărăciune și umor, reclamate de personaj. Pentru debutul unei actrițe, rolul Gittel Mosca este o deosebită șansă și o serioasă capcană. Personajul a cunoscut interpretări faimoase (Ann Bancroft și Annie Girardot, Shirley McLaine, în versiunea cinematografică, iar la noi, în urmă cu vreo zece ani, Leopoldina Bălănuță). Aflată la primul rol pe o scenă profesionistă, tînăra Cezara Dafinescu oferă o imagine încă incompletă a posibilităților sale. Putem spune, deocamdată, că e foarte frumoasă că are prestanță scenică, că are momente de sensibilitate, de sinceritate a expresiei dar și o încălăștură de efecte, o supramimică permanentă, care devine supărătoare. A fost poate emoția debutului sau timiditatea firească față de un rol de întinderea și complexitatea acestuia, oricum, credem că abia viitoarele roluri vor fi în măsură să contureze mai limpede posibilitățile actriței.

Cezara Dafinescu (Gittel Mosca) și George Mottoi (Jerry)